

ועידת ישראל לעסקים

הטבעת מתהדקת סביב בעלי החשבונות הבלתי־מדווחים בחו"ל:

מישה אשר: "עדיין יש הרבה מאוד הון שחור בישראל. בקרוב נתקרב לרשימות מאוד משמעותיות של ישראלים בבנק גדול בשוויץ"

בפאנל שנערך אתמול ב"ועידת ישראל לעסקים" בנושא "מדיניות המס בישראל והמאבק בהון השחור", גילה מנהל רשות המסים כי היא קרובה להניח את ידה על רשימת ישראלים המחזיקים חשבונות בנק בשוויץ • היועמ"ש לשעבר של רשות המסים: "הרשות מבקשת לקבל עודף כלים וכות. היא הפכה לכמעט 'אח גדול'. רשות נ"ע ורשות ההגבלים העסקיים יבקשו סמכויות דומות - ובישראל לא תהיה עוד זכות לפרטיות" / גור מגידו

הזאת, אין לנו יכולת לבדוק את זה. בשיטה החדשה נוכל לזהות את הדברים".

הגדרה טכנית של המושג מדיניות

עו"ד משה מזרחי, לשעבר היועץ המשפטי של רשות המסים, והיום שותף מייסד במשרד משה מזרחי נח קריגל ושות', היה החריף שבמבקרי רשות המסים בפאנל. בתחילה ביקר את ההגדרות של מנהל הרשות למונח "מדיניות מס". "מדיניות מס זה דבר מורכב, הרשות לא הייתה מסכימה להגדרה שהיא אחראית רק על גביית המס. היא בוודאי הייתה רוצה הגדרה רחבה יותר. בשלוש־ארבע השנים האחרונות, יש עיסוק רציני בטיפול בהון השחור. גם זאת מדיניות. אבל אני לא רואה איפה רשות המסים עוזרת לקדם נושאים כלכליים חשובים, כמו עידוד הקמת מפעלים חדשים, או תמיכה בפריפריה". מזרחי הוסיף כי "כל שנה הרשות מתייצבת בכנסת וטוענת שאין לה כלים להילחם בהון השחור. אני חושב שזה לא נכון, יש לרשות מספיק כלים, ומשה צריך להתפנות לטיפול

– ג'מ' ובקרוב אנחנו נתקרב לרשימות של בנק גדול נוסף בשוויץ שאיני יכול למסור את שמו – אלה רשימות מאוד משמעותיות מבחינתנו. בנוסף, הארכנו את הוראת השעה בהליך הגילוי מדצון. אנחנו המדינה ה־90 שחתמה על אמנת החלפת המידע הבינלאומית, קצת באיחור, אבל גם זה יסייע". מבחינת יוזמות החקיקה הרבות שמקדמת רשות המסים, התייחס אשר ליוזמת החקיקה של הרשות, שתאפשר לה לקבל את מידע מתוך המערכת הבנקאית. בין היתר, ביקשה הרשות לקבל מידע מפורח לפי תבניות התנהגות שמראות לכאורה על פעולות חשודות בהעלמת מס בחשבונות הבנק. כיצד זה יעבוד? ועדה מצומצמת ברשות המסים, בה ישב גם בני ציבור, תוציא שאילתות למערכת הבנקאית – ותקבל מידע על חשבונות מן הבנקים. במסגרת הסגמנטציה הזאת, תוכל הרשות "לסמן" חשודים שתנועות חריגות נעשו בחשבונותיהם, כאשר רק בשלב שבו החשד יתבסס, יבוצעו בדיקות ברמה הפרסונלית, ובמקרה שבו לא הועמד הנישום לדין, יימחקו הנתונים בתוך כמה חודשים כדי לצמצם את הפגיעה בפרטיות. "נניח מקרה של קבלן בניין שהעלים 10 מיליון שקלים", הדגים אשר את הצורך, "ושם את זה בחשבון של הסבתא שלו – ללא השיטה

מזרחי: "רוח המפקד' מחלחלת למטה ברשות - הפקיד, כשהוא ניגש היום לשומה, הוא רואה מייד הון שחור, אין עוד הכרה בתכנוני המס הלגיטימיים. משה אשר כורך את התכנונים האגרסיביים עם ההון השחור, יש בזה משהו בעייתי. ובו בזמן - מדינות העולם פורשות שטיח אדום בפני משקיעים. ישראל לא תעמוד בתחרות על המשקיעים"

שצפוי בשנה הבאה. מבחינת גביית המס, השנה עברנו את האומדן בקרוב ל־8 מיליארד שקלים – וזו הסיבה להעלאת תחזיות הגבייה לשנה הבאה, אבל גם להורדת המסים. יש היום מדיניות ברורה של הגברת אכיפה, עשיית מהלכים עמוקים במקומות שניתן לגבות הרבה יותר כסף. לדוגמה, החקיקה שהגבירה את התמלוגים שתקבל המדינה ממשאבי הטבע, הנפט והגז, אבל גם המחצבים הטבעיים – בעקבות וועדות ששינסקי הראשונה והשנייה".

• בוא נדבר על המאבק בהון השחור

אשר: "נתחיל מזה שלצערנו, עדיין יש הרבה מאוד הון שחור בישראל. הוא מצטמצם, לפי אינדקסיות שיש לנו, אבל יש עוד הרבה מה לעשות. בדברים האלה אנחנו נכנסים לתחומים שלא היינו פעילים בהם, ומקדמים חקיקה שתיתן לעובדי רשות המסים כלים לעבוד. היום השכירים נושאים בנטל המס המקסימלי והמלא ולעומת זאת יש חברות ועצמאיים שבשיטות שונות נמנעים מתשלום, לפעמים בדרכים לא רצויות. מבחינת הצעדים שנקטנו, אנחנו ממשיכים להתרכז בהון השחור שמצוי בחו"ל, לדוגמה בשוויץ, הצלחנו לפצח מספר מקרים. יש את בנק UBS (רשות המסים מנהלת חקירה נרחבת נגד מאוד מלקוחות הבנק ה'סודיים'

אשר: "רשות המסים תמשיך במגמה שלה להגביר את האכיפה הממוקדת. הרשות תהיה הרבה יותר טכנולוגית, עם יותר מאגרי מידע, כדי 'לצלוף' למקומות הנכונים. אנחנו נחפש מידע ברשת האינטרנט על אנשים ועסקיהם כדי להתחיל בחקירות - אנשים רגילים לא ירגישו את זה. לעומת זאת, אחרים, שיתעורר חשד לגביהם, ירגישו את השינוי"

אם רשות המסים מבקשת לקבל לידה כוחות יתר? להפוך למעין "אח גדול" הרואה את הנעשה בחשבונות הבנק של כולנו באמצעות הכלים שהיא מבקשת לקבל לידה ביוזמות החקיקה החדשות העומדות כיום על הפרק? או שאולי הרשות היא לוחמת אמיצה נגד העלמות המס, למען השוואת נטל המס על הפרט, לרווחת כולנו? מדוע אנחנו משתמשים בכלל בביטוי "העלמת מס" ולא בביטוי המפורש "גניבת מס"? אלה היו חלק מהשאלות שנדונו בפאנל "מדיניות המס בישראל והמאבק בהון השחור" של "גלובס" DUN'S 100, שנערך במסגרת "ועידת ישראל לעסקים" של "גלובס".

בתחילת הדיון, ערכה המנחה אלה לוי־גריב ראיון אחד־על־אחד עם מנהל רשות המסים, משה אשר, שהתייחס לשאלה האם לישראל יש בכלל מדיניות מס מסודרת. "כשמדברים על מדיניות מס", פירט אשר את תפיסתו, "מדברים על בחינת נטל המס והתאמתו לצרכי הממשלה. אם הממשלה צריכה לכסות גירעון שנוצר לה אז אין ברירה, וצריך להעלות מסים. כך היה לדוגמה בשנת 2013-2014. המדיניות שלנו הייתה להוריד מסים ככל שניתן, כך לדוגמה, החזרת המע"מ לרמתו הקודמת וגם הורדת מס החברות, מהלך

פאנל

מדיניות המס בישראל והמאבק בהון השחור

משה אשר, מנהל רשות המסים, **עו"ד משה מזרחי,** לשעבר היועץ המשפטי של רשות המסים, והיום שותף מייסד במשרד משה מזרחי נח קריגל ושות', **רו"ח ראם עמינח,** שותף מייסד במשרד רו"ח שטיינמץ-עמינח, ולשעבר היועץ הכספי לרמטכ"ל, **פרופ' דן ביין,** שופט בדימוס, שותף מייסד במשרד ביין ושות', **עו"ד טלי ירון אלדר,** לשעבר נציבת מס הכנסה, והיום ושותפה מנהלת במשרד ירון אלדר, פלר, שורץ ושות'.

מנחה:

אלה לוי-וינריב, "גלובס"

(צילום: אוריה תדמור)

מאבק עיקש בהון השחור. מימין לשמאל: אשר, מזרחי, עמינח, ירון אלדר וביין

מוגדרת בצורה רחבה עוד יותר, שאלות כמו מה שיעורי המס הכלליים שאני רוצה להחיל ולמי אני רוצה לתת הטבות. שנים שיש חסר בתחומים הללו, יוצרות אתגר". בהמשך תקפה בקשר לנישומים המגלים על נכסיהם במסגרת הליך "גילוי מרצון". לדבריה, הרשות מתייחסת כמעט אוטומטית לכל מגלה כמעלים מס, בעוד, חלק גדול מהמגלים הם אנשים שהחזיקו הון "ישן" בחשבונות שנפתחו בחו"ל לפני עשורים, ללא כוונת העלמת מס, לעתים על ידי בני משפחותיהם שכבר נפטרו.

מנהל הרשות משה אשר השיב לדבריהם: "לגבי ההשקעות - אנחנו רואים שההשקעות בהייטק לא נפלו מהשנים הקודמות. ולמרות הענישה החמורה, עדיין יש תופעות כמו חשבונות פיקטיביות במיליארדים של שקלים שנחשפות מדי שנה".

בהתייחס לדברי ראם עמינח אמר אשר: "רשות המסים תמשיך במגמה שלה להגביר את האכיפה הממוקדת. הרשות תהיה הרבה יותר טכנולוגית, עם יותר מאגרי מידע, כדי 'לצלוף' למקומות הנכונים. אנחנו נחפש מידע ברשת האינטרנט על אנשים ועסקיהם כדי להתחיל בחקירות - אנשים רגילים לא ירגישו את זה. לעומת זאת, אחרים, שיתעורר חשד לגביהם, ירגישו את השינוי".

המפקד' מחלחלת למטה ברשות - הפקיד, כשהוא ניגש היום לשומה, הוא רואה מייד הון שחור, אין עוד הכרה בתכנוני המס הלגיטימיים. כאילו כולנו שכחנו את הפסיקה המנחה של בית המשפט העליון על זכותו החוקתית-כמעט של נישום, לכלכל את צעדיו כדי לשלם פחות מס. משה אשר כורך את התכנונים האגרסיביים עם ההון השחור, יש בזה משהו בעייתי. ובו בזמן - מדינות העולם פורשות שטיח ארום בפני משקיעים. ישראל לא תעמוד בתחרות על המשקיעים".

פרופ' דן ביין הצטרף לדברי מזרחי, והתייחס גם לדברי עמינח לפניו: "בתי המשפט אכן פסקו שהעלמת מס היא גניבה לכל דבר בשנים האחרונות ורואים את זה גם בענישה - בעבירות מס, המאסרים בפועל הפכו לעונש הרגיל, בעוד שנאשמים בעבירות אלימות חמורות יוצאים בהרבה פחות".

עו"ד טלי ירון אלדר, לשעבר נציבת מס הכנסה, והיום ושותפה מנהלת במשרד ירון אלדר, פלר, שורץ ושות' התייחסה אף היא לשאלת קיומה של מדיניות מס ואמרה: "בעיני מדיניות מס

בצורה רחבה ובצורה צרה. מדיניות המס נגזרת מסדרי העדיפויות של הממשלה. כל עוד אין סדרי עדיפויות ברורים - אין גם מדיניות מס. משה הגדיר את תפקידו בצורה צרה וטכנית - למלא את קופת המדינה ולפור את העומס באמצעות העלאת הגביה - זה שלב ב', אבל השלב הראשון הוא קביעה של סדרי עדיפויות". לדברי ביין, בשל השינויים הפוליטיים והיעדר היציבות, קשה לומר שיש בישראל מדיניות מס סדורה, "וחמור מכך, אין יציבות ואין ודאות במס".

בהמשך הדיון התייחס עו"ד משה מזרחי לדברי רו"ח עמינח וביקש לסתור חלק מהם. לדבריו, "בשנים האחרונות בתי המשפט הישראליים עברו שינוי מדהים בחומרת הענישה בתחום המסים. מה שמבקשת הרשות לעשות זה לקבל עודף כלים ועודף כוח. הרשות הפכה לכמעט 'אח גדול'. למה שרשויות אחרות לא יבקשו סמכויות דומות? למה שרשות ני"ע, לא תבוא ותבקש 'רק לדעת אינפורמציה, וגם רשות ההגבלים העסקיים, ובישראל לא תהיה יותר זכות לפרטיות בכלל. 'רוח

עמינח: "היום אנחנו עם הרבה מאוד ענישה קולקטיבית ומעט מדי סיכול ממוקד. קחו לדוגמה שיפוצניק 'קטן' שפתח תיק כחוק. יש לו סיכוי יותר גבוה מבן-הדוד שלו, שלא פתח תיק, שרשות המסים 'תתלבש' עליו - זאת ענישה קולקטיבית כנגד עוסקים קטנים. הפעולה של הרשות שלוקחת יותר מידע, ומפעילה יותר הצלבות, כפי שהיא עושה בשנים האחרונות, חותרת להעניש עבריינים באופן ממוקד ופחות להעניש קבוצות - זו הדרך הנכונה". בהקשר זה, הביע עמינח תמיכה במהלכי הרשות להגדיל את בסיס המידע שלה, בין היתר באמצעות קבלת מידע מבנקים, כדי למקד את הטיפול בנישומים "מסומנים". "השיח על העלמת המס, הוא לא מחמיר מספיק, אפילו המילה 'העלמת מס' יש בה משהו מכובס. המילה הנכונה היא 'גניבת מס'. השופט בדימוס פרופ' דן ביין, שותף מייסד במשרד ביין ושות', התייחס אף הוא לשאלה אם יש מדיניות מס בישראל. לדבריו, "מדיניות מס ניתנת לגשת אליה

בהבאת מפעלים חדשים".

רו"ח ראם עמינח, שותף מייסד במשרד רו"ח שטיינמץ-עמינח, ולשעבר היועץ הכספי לרמטכ"ל, דיבר אף הוא על רוחב ההגדרה של מדיניות מס. "אין ספק שההשלכות של מדיניות המס הן עמוקות יותר מאשר שאלת האכיפה", אמר. "לדוגמה, אחוזי מס גבוהים מדי יוצרים השפעות דמוגרפיות. אנשים עשויים לעזוב את ישראל בשל נטל המס. נכון שאנחנו לא מדברים על כל כך הרבה אנשים - אבל אלו ששירתו בצבא ולמדו - הם אלו שעוזבים אותנו. נוצר פה שינוי חברתי, כתוצאה ממדיניות מס. משה דיבר קודם על סיפור הקניין הרוחני. האם ההשלכה לא תהיה העברת הפיתוח של הקניין הרוחני לחו"ל? אני לא אומר שסוגיית הקניין הרוחני, לא ראוי להידרש אליה, אבל מדובר ללא ספק באירוע מורכב".

ביטויים צבאיים כגון "אירוע מורכב" שגורים בפיו של עמינח גם בהקשרים אחרים - כך לדוגמה, שיבח עמינח את המעבר שעושה רשות המסים ממדיניות של "ענישה קולקטיבית" למשהו שדומה יותר ל"סיכול ממוקד",

ועדיין, לדברי עמינח המצב הקיים אינו אופטימלי. "היום אנחנו עם הרבה מאוד ענישה קולקטיבית ומעט מדי סיכול ממוקד. קחו לדוגמה שיפוצניק 'קטן' שפתח תיק כחוק. יש לו סיכוי יותר גבוה מבן-הדוד שלו, שלא פתח תיק, שרשות המסים 'תתלבש' עליו - זאת ענישה קולקטיבית כנגד עוסקים קטנים. הפעולה של הרשות שלוקחת יותר מידע, ומפעילה יותר הצלבות, כפי שהיא עושה בשנים האחרונות, חותרת להעניש עבריינים באופן ממוקד ופחות להעניש קבוצות - זו הדרך הנכונה". בהקשר זה, הביע עמינח תמיכה במהלכי הרשות להגדיל את בסיס המידע שלה, בין היתר באמצעות קבלת מידע מבנקים, כדי למקד את הטיפול בנישומים "מסומנים". "השיח על העלמת המס, הוא לא מחמיר מספיק, אפילו המילה 'העלמת מס' יש בה משהו מכובס. המילה הנכונה היא 'גניבת מס'. השופט בדימוס פרופ' דן ביין, שותף מייסד במשרד ביין ושות', התייחס אף הוא לשאלה אם יש מדיניות מס בישראל. לדבריו, "מדיניות מס ניתנת לגשת אליה